

Monumentnummer*: 524395

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82647/114

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Swalmen Roermond Limburg

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Swalmen	C			3767
Swalmen	C			2823

*Omschrijving***

Inleiding.

De PASTORIE is gelegen aan de Brugstraat, achter de wettelijk beschermde St. Lambertuskerk te Swalmen. De pastorie is gebouwd in 1864 in negentiende-eeuws traditionele stijl naar ontwerp van architect dr. P.J.H. Cuypers uit Roermond. In 1949 is de pastorie hersteld van oorlogsschade onder leiding van Jos. Cuypers en zijn zoon P. Cuypers. Het tegen de linkerzijgevel van de pastorie aangebouwde voormalige tolhuisje is bij de pastorie getrokken als bijkeuken en garage.

Omschrijving.

De PASTORIE heeft een hoofdzakelijk rechthoekige plattegrond in twee bouwlagen onder een zadeldak met Hollandse pannen. Het pand heeft een opstand van baksteen in kruisverband. In de gevels bevinden zich rechthoekige en enkele spitsboogvormige houten vensters met bovenlichten en roedeverdeling. Een aantal rechthoekige vensters is uitgevoerd in kunststof. Hardstenen dorpels, rollaag, decoratieve balkankers.

De VOORGEVEL van de pastorie is symmetrisch van opbouw en bestaat uit drie traveeën met elk een venster, tussen twee steunberen. Centraal bevindt zich de entree in risalerend gevelvlak. De entree heeft een authentieke houten deur met beslag, brievenbus en is bereikbaar via twee hardstenen treden en een leuning met krul. Boven de deur is een spitsboogvormig bovenlicht met gekleurd glas-in-lood met voorzetraam in spitsboogvormige nis. In de tweede laag bevinden zich drie vensters, waarvan de twee buitenste onder een spitsboogvormige nis en de middelste in een verdiept rechthoekig gevelvlak liggen. De topgevel met schouderstukken heeft

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

centraal twee eveneens verdiept gelegen vensters, waartussen een liseen aangebracht is. Boven deze vensters is een grote spitsboogvormige nis onder een bakstenen rand ontworpen. Op de topgevel staat een kruisbloem. Links van de pastorie staat het voormalig TOLHUISJE met een L-vormige plattegrond in een bouwlaag onder zadeldaken met niet authentieke pannen en een bakgoot. De gevels bestaan uit handgevormde baksteen in Vlaams verband. In de gevels bevinden zich getoogde vensters met roedeverdeling boven hardstenen dorpels en onder een strek.

De RECHTERZIJGEVEL van het tolhuisje heeft een garagedeur en een houten deur met glas met roedeverdeling onder een rondboog. De VOORGEVEL van het tolhuisje heeft rechts een topgevel met in de eerste laag twee vensters en in de top twee rechthoekige vensters. De topgevel met schouderstukken wordt gedekt door dekstenen en de top eindigt in een schoorsteen. Links hiervan bevinden zich twee vensters en een rondboogvormige deur in hout. De LINKERZIJGEVEL heeft een klein venster in de topgevel.

De ACHTERGEVEL van het tolhusje heeft drie vensters, waartussen een houten deur, waarvoor zich enkele treden en een leuning bevinden.

Tegen de linkerzijgevel van de pastorie staat een ERKER in een bouwlaag onder een tentdak en met een gecementeerde plint en een opstand in kruisverband. In de beide gevels bevinden zich twee vensters boven baksteen dorpels en onder een rollaag. Tussen de vensters in de afgeschuinde hoek bevindt zich een deur, waarvoor een betonnen trap met acht treden en een leuning.

De LINKERZIJGEVEL van de pastorie heeft drie traveeën met elk twee vensters. De vensters hebben een rollaag en liggen per twee onder een getoogde rollaag. Verder twee keldervensters, decoratieve balkankers en zaagtandprofiel onder de goot. Geheel links in de gevel bevindt zich een verjongende steunbeer met afzaat.

De ACHTERGEVEL van de pastorie is hoofdzakelijk blind en ligt tussen twee steunberen op de hoek. Op de begane grond bevindt zich een houten poort onder strek. In de eerste laag is een klein venster en in de tweede laag een dubbel venster. In de topgevel bevinden zich twee ronde vensters en een schoorsteen. Links naast deze gevel scheidt een muur de pastorietaan van de kerk. De pastorie en de kerk zijn met elkaar verbonden door een klein volume van een laag onder een plat dak. De voorgevel van dit volume heeft twee traveeën, omgeven door lisenen. In de linker travee is een houten deur met beslag en klopper en in de rechter twee rechthoekige glas-in-lood vensters. Onder de goot met leien bevindt zich geprofileerd metselwerk met muizentandfries.

De LINKERZIJGEVEL van de pastorie is boven de verbindingsgang blind en heeft links van dit volume in de eerste laag een spitsboogvormig venster tussen twee rechthoekige vensters en in de tweede laag twee rechthoekige vensters ter plaatse van het trappenhuis. Links bevinden zich in de eerste laag twee hoge houten vensters, de tweede laag is verder blind. Geheel links bevindt zich een steunbeer.

De STRUCTUUR van het INTERIEUR van de pastorie is in hoge mate in tact hetgeen blijkt uit de situering van gang, trappenhuis en kamers. WAARDEVOLLE INTERIEURONDERDELEN zijn ondermeer het trappenhuis met trapleuning met houten spijlen, de paneeldeuren, de spitsboognissen en de authentieke boogvormige kelders met enkele zogenoemde pekelbakken.

Waardering.

De PASTORIE aan de Brugstraat in Swalmen bezit cultuur-historische waarden als bijzondere uitdrukking van de geestelijke ontwikkeling van de Rooms- Katholieke kerk in Limburg en van de typologische ontwikkeling als pastorie. De architectuur-historische

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

waarden worden bepaald door het bijzondere belang voor de geschiedenis van de architectuur, voor het oeuvre van architect dr. P.J.H. Cuypers uit Roermond. Vanwege de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp van de pastorie, het bijzondere materiaalgebruik, de ornamentiek en de bijzondere samenhang tussen exterieur en interieur bezit deze pastorie eveneens architectuur-historische waarden.

De ensemblewaarden worden bepaald door de betekenis van de pastorie als essentieel gebouw bij de rijksbeschermd St. Lambertuskerk te Swalmen en vanwege de bijzondere betekenis wegens de situering, verbonden met de ontwikkeling van Swalmen en van bijzondere betekenis voor het aanzien van Swalmen. De pastorie is architectonisch in hoge mate gaaf bewaard gebleven, mede in relatie tot de visuele en structurele gaafheid van de dorpse omgeving. Verder is de pastorie architectuur-historisch zeldzaam. De pastorie is van algemeen belang vanwege de architectuur-historische en cultuur-historische waarden, de ensemblewaarde en de hoge gaafheid en de zeldzaamheid.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Religieuze gebouwen	Kerkelijke dienstwoning	Pastorie(F)